

APENOTE

NUMMER 60
HERFST 2007

NIEUWTJES

Donateurdagen

Uit alle hoeken van het land kwamen op 20, 21 en 23 september in totaal 274 'grote' donateurs naar Almere. Als bedankje voor hun vaak jarenlange steun kregen zij een uitgebreide rondleiding langs de afdelingen. David van Gennep en vele andere AAP-medewerkers stonden de bezoekers uitgebreid te woord. Enkele reacties: 'M'n wens om een kijkje te nemen bij de huisvesting van de apen en andere dieren ging hiermee in vervulling.' 'Ik had nog uren kunnen luisteren naar alles wat David van Gennep vertelde.' 'We zijn onder de indruk van wat de stichting allemaal doet. Chapeau!'

Werkbezoek uit Malawi

In de vorige Apenote las u hoe David van Gennep met drie witkeelmeerkatten naar Malawi afreisde. Boeroendi, Roendi en Djinn werden daar herplaatst in Lilongwe Wildlife Centre Malawi, dat mede met hulp van AAP is gebouwd. Joseph Nkhoma, de dierenarts van dit opvangcentrum voor Oost-Afrikaanse dieren, kwam op zijn beurt in september twee weken naar AAP om kennis op te doen voor zijn werk in Malawi. Zo heeft hij operaties bijgewoond, meegelopen in het Chimpanseecomplex en de samenvoeging van een groep berberapen gevolgd. AAP hoopt in de toekomst meer dieren te kunnen herplaatsen in Lilongwe.

AAP OPVANG
VOOR
UITHEEMSE DIEREN
WWW.AAP.NL

Berberleed

Onlangs bezocht ik voor het eerst het leefgebied van de berberaap in Marokko. Sinds 2004 is AAP betrokken bij onderzoek naar de herkomst van de berberapen die in Almere binnenkomen, de laatste 5 jaren in dramatisch hoog tempo. Els van Lavieren ging voor AAP op stap en kwam terug met verontrustende bevindingen die aanleiding waren voor een samenwerkingsverband met het IUCN-NL* en het Wereld Natuur Fonds.

Een in Marokko werkende stichting (Fomanef) die zich ook het lot van de berberaap aantrekt zocht toenadering tot de coalitie en daarom ging ik ter plaatse kennismaken.

WILDE GROEPEN

Ik was zo gelukkig de berberapen in het wild te zien, maar het is schrijnend te bedenken dat je kijkt naar iets dat over tien jaar misschien tot het verleden behoort. Een geweldig schouwspel, maar ook vreemd. Geen getraumatiseerde dieren met rare vergroeiingen; geen dieren die zichzelf van pure stress verwonden of naar elkaar zitten te dreigen. Nee, een redelijk grote groep – onder leiding van de grootste volwassen berberman die ik ooit heb gezien – sprong op onze auto en lag zich daar heerlijk

te ontspannen. Deze halfwilde groepen worden beschermd door lokale fossielverkopers die de berberapen als toeristische attractie zien en de groepen daarom waardevol vinden. Minder goed vergaat het de echt wilde groepen, waarvan we er twee zijn tegengekomen. Niet één jonger dier meer, met als gevolg dat deze groepen zullen uitsterven. Dat moeten we zien te voorkomen! Dus voerden we gesprekken met de bewoners van deze berberstreek, Azrou, waaronder de burgemeester en de gemeenteraad van de grootste stad in het gebied. Ondanks de Ramadan was men zeer behulpzaam.

ILLEGALE HANDEL

Die gesprekken brachten ons op het spoor van de handelaren die,

hoewel het illegaal is om apen te vangen en te verkopen, heel makkelijk te vinden waren. Binnen de kortste keren werd ons een aapie aangeboden en niet veel later brachten ze er nog eentje. Het mannetje was in redelijke conditie maar het wat jongere vrouwtje was er slecht aan toe. Het diertje had diverse littekens van oude wonden en een volledig gescheurde lip. Ze was zo gestrest dat de handelaar haar nauwelijks in bedwang kon houden.

ONTLUISTEREND

Natuurlijk konden we de dieren niet meekrijgen. Betalen voor dieren is uit den boze omdat je er de handel mee stimuleert. Het enige wat we in een dergelijk geval kunnen doen is de autoriteiten wijzen op deze illegale praktijken. Voor ons was het een ontluisterende ervaring om te moeten toekijken en weg te lopen zonder de dieren hulp te kunnen bieden.

Wilt u meer weten over het berberproject, kijk dan op onze website www.aap.nl bij de Blog van Els.

David van Gennep
directeur Stichting AAP

* IUCN-NL International Committee for the Conservation of Nature
Nederland

APK

Alle apen bij AAP moeten er aan geloven; de AAP Periodieke Keuring!

Voor de 28 chimpansees die precies een jaar geleden vanuit het BPRC-lab bij AAP arriveerden, betekent dit dat ze jaarlijks onder narcose van top tot teen worden nagekeken.

Opdat de dieren individueel verdoofd konden worden, werden ze de afgelopen maanden getraind om in een individueel nachtverblijf te komen en zich daar te laten insluiten. Eenmaal hieraan gewend, konden ze rustig van een afstand met een verdovingspijlje worden geschoten waarna ze binnen 15 minuten in slaap waren. Inmiddels hebben alle 28 chimps hun APK gehad. Zes groepen verdeeld over 4 dagen.

Op een brancard gingen de slapende chimpansees naar de behandelkamer waar ze allereerst werden gewogen. Het verbaasde ons niet dat de meeste dieren waren afgevallen en vetweefsel had plaatsgemaakt voor flinke bespiering van bovenarmen, schouders en benen. Ze krijgen meer fruit dan voorheen en kunnen hier de hele dag apenkooien in hun ruime binnen- en buitenverblijven. Met hun gebruinde gezichten en afgetrainde lijven lijken de dieren een ware make-over te hebben ondergaan!

Hart en longen werden beluisterd, oren, ogen en gebit nagekeken en het hele lijf goed bevoeld. Vrouwjes controleerden we op aanwezigheid van de onderhuidse hormoonimplantaten voor anticonceptie.

De tuberculostest werd uitgevoerd door middel van een teststofje dat ingespoten werd in een ooglid, vergelijkbaar met een mantoux in de arm bij mensen. Drie dagen later werd de test afgelezen; er waren geen gezwollen oogleden (dat wil zeggen: geen tbc). De dieren kregen een injectie tegen parasieten zoals spoelwormen. Om te zien of de dieren geen last ondervinden van de virussen (HIV of Hepatitis C) waarmee ze op het BPRC geïnfecteerd zijn, werd er bloed afgenomen om te onderzoeken op soort en hoeveelheid virus en op algemene bloedwaarden.

Weer wakker en wel konden de dieren rustig bijkomen met een appel of stukje sinaasappel, soezend in het aangename herfstzonnetje. Op naar weer een jaar ongestoord genieten!

Hester van Bolhuis, dierenarts

Nieuw zoogdiercomplex: wasbeer in 't bakkie?

De weg naar een uitbreiding van de zoogdierverspreiding ging bij AAP niet bepaald over rozen. Het streven was om het nieuwe Zoogdiercomplex eind april al te openen, maar diverse bouwperikelen vertraagden de oplevering, waardoor de opening verscheidene keren moest worden uitgesteld. Toen het eindelijk zover was, was al het wachten echter snel weer vergeten.

Voor de wasberen Truuske, Night, Shadow, Splash, Djoen en Muto werd het op 4 oktober écht Dierendag: zij mochten als eerste hun nieuwe verblijven in het Zoogdiercomplex gaan verkennen. Enigszins afgeleid door alle AAP-medewerkers die voor de gelegenheid bij het

Zoogdiercomplex stonden, bekeken de wasberen uitgebreid alle hoeken van hun nieuwe onderkomen. De verblijven van het Zoogdiercomplex bevinden zich in de buitenlucht, zijn ruim en gedeeltelijk overdekt. De diverse ruimtes kunnen desgewenst met elkaar in verbinding worden gezet.

WAAROM DEZE UITBREIDING?

Veel exotische dieren, zoals wasberen, stinkdieren, prairiehondjes en grondeekhoorns, mogen wettelijk nog steeds verhandeld en gehouden worden. Deze uitheemse dieren zijn echter niet tam en al helemaal niet tam te maken. Een paar voorbeelden:

- Een wasbeer heeft geen behoefte aan menselijk gezelschap.

Liever gaat hij 's nachts in z'n een-tje op zoek naar eten, waarbij hij met zijn gevoelige vingers gemakkelijk de koelkast opent of de vuilnisbak omkiepert.

- Een grondeekhoorn is solitair en erg op zijn territorium gesteld. Een mensenhand in zijn hokje of een soortgenoot voor de gezelligheid resulteert dan ook al snel in een bloedbad.
- Nieuwsgierig en gulzig, twee kenmerkende eigenschappen voor de neusbeer. Alles wat ze tegenkomen onderzoeken ze op eetbaarheid: kleding, kussens en ander zacht materiaal trekken ze met hun klauwen en tanden kapot (en vaak eten ze het ten dele op, wat de eigenaar op hoge dierenartsrekeningen komt te staan). Met zijn doordringende geurmarkering slaagt de neusbeer erin het hele huis om te toveren tot een fijn, stinkend nest.

Omdat het zo makkelijk is een exotisch dier in huis te nemen en door de problemen die dit vaak met zich meebrengt, blijft de vraag naar opvang groot. Met het nieuwe Zoogdiercomplex – mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de Nationale Postcode Loterij – kunnen we meer dieren de juiste zorg en voldoende ruimte geven.

Petra Timmers
Communicatie

Voor het eerst gras onder de voeten...

Op 4 september werd, als laatste van de Apeneilanden, het geheel vernieuwde Delta-eiland in gebruik genomen. De nieuwe bewoners zijn de vijf mannelijke groene bavianen Robert, Albert, Louis, Bento en Gene.

De samenvoeging van de vijf jonge mannetjes was geen eenvoudige opgave. In de Apenhal waren de dieren in steeds wisselende groeperingen aan elkaar voorgesteld, tot ze elkaar allemaal hadden leren kennen. Vervolgens werden ze tegelijk bij elkaar gelaten. Toen dit redelijk goed bleek te gaan verhuisden ze naar het binnenverblijf op het eiland waar ze een paar weken de tijd kregen om te acclimatiseren. En nu was het dan toch zo ver: het luik naar buiten ging open en de heren konden voor het eerst gras onder hun voeten voelen. Op het moment suprême begon

het net te regenen en jawel, deze stoere mannen lieten zich door de druppels acuut naar binnen jagen! Maar hun nieuwsgierigheid was toch groter dan hun schrik en nu zijn ze niet meer weg te slaan van het prachtige eiland vol (wilgen) bomen en (bamboe)struiken. Een speciale vermelding verdient de

gift van ruim € 5.000 van het echtpaar Schaap-Gondor dat in plaats van huwelijkscadeaus geld voor klimtoestellen voor het Delta-eiland vroeg.

Christine Kraft
Voorlichting

WIJ STELLEN AAN U VOOR

Mimiko

Mimiko, nu viereenhalf jaar oud, werd door haar vorige eigenaar gekocht bij een Duitse handelaar omdat zij er nog slechter uitzag dan de andere aangeboden rolstaartberen. Eenmaal thuis met Mimiko, ondernam hij actie om het bedrijf te laten sluiten en inderdaad is dat gelukt.

Door de verwaarlozing in haar vroege jeugd was het voor Mimiko toen al te laat om volledig te herstellen. Ze had verschillende vergroeiingen en bleek ook verder een teer dier te zijn dat een trouwe klant werd bij de dierenarts. In karakter was ze echter geen zwak poppetje. Een samenvoeging met een soortgenoot mislukte ooit omdat de anders zo goedaardige Mimiko de indringer sissend en krijsend verjoeg.

LAT-RELATIE

De kans dat zij bij AAP een partner zou accepteren was dus niet bijster groot. Kinky, een oude rolstaartbeerman, woont al twaalf jaar in z'n eentje bij AAP en waarom ook niet – rolstaartberen leven, behalve in de paartijd, ten slotte solitair. Anderzijds is het altijd AAP's beleid geweest om dieren niet eenzaam te huisvesten en met voldoende terugtrekplekjes en een ruim voedselaanbod, kunnen solitaire dieren uitstekend samenleven.

Die voorwaarden namen we natuurlijk in acht bij de samenvoeging van Mimiko en Kinky. Beide dieren kregen een nieuw verblijf, naast elkaar, met daarin het nestmateriaal van de ander en eten dat met royale hand werd verspreid. Toen ze elkaar in het oog kregen (en allebei even stokstijf stonden)

ROLSTAARTBEER

Wetenschappelijke naam: *Potos flavus*
Grootte: lichaamslengte 41 tot 76 cm, staart 39 tot 57 cm.

Gewicht: tussen 1,8 en 4,5 kg.

Levensverwachting: 18 tot 20 jaar, in gevangenschap 24 jaar

Verspreidingsgebied: de tropische oerwouden van Mexico en noordelijk Zuid-Amerika

Leefwijze: nachtdier

Voedsel: vruchten, bij voorkeur met een zachte vruchtwand, honing, eieren, af en toe insecten

Bijzonderheden: de staart is bijna even lang als kop en romp samen en sterk genoeg om aan te hangen. De lange tong wordt gebruikt om nectar uit bloemen te halen

won de begeerte het van de agressie en nadat ze hun maag gevuld hadden gaven ze toe aan die andere dringende behoefte: slaap. Een week later troffen we Kinky in Mimiko's slaapzak aan en had Mimiko het zich gemakkelijk gemaakt in Kinky's teil met stro. Reden genoeg om de dieren bij elkaar te laten. In één bed slapen is er nog niet bij en Mimiko wil wel eens boos blazen als Kinky toenadering zoekt, maar dat is logisch. Een echte dame toont zich niet al te gewillig.

Christine Kraft
Voorlichting

NIEUW BIJ AAP

◆ De eigenaar van **kapucijnaap Kodak** was gek op het dier, maar stond hem af omdat een aap niet alleen moet zijn.

◆ Een Inspecteur van de Dierenbescherming haalde 4 verwaarloosde **degoes** weg bij hun eigenaar. Na de dood van de anderen bracht ze de eenzame, slechtziende **Freaky** naar AAP.

◆ **Chinese gestreepte boomeekhoorn Swin** werd in Almere op straat achtervolgd door een kat. Een menselijke vinder bracht Swin in veiligheid.

◆ **Groene meerkat Biko** werd in Mozambique gekocht door een Duits echtpaar dat hem illegaal mee naar huis nam. Bij hun latere emigratie kwam dit aan het licht, waarna Biko in beslag werd genomen.

◆ **Degoes Gnoe en Octaaf**, gekocht in een Almeerse dierenwinkel, werden afgestaan omdat hun eigenaar in het buitenland ging werken en zijn ouders degoes geen geschikte huisdieren vonden.

◆ **Bergcavia Hair** werd in Brabant gevonden en tijdelijk verzorgd in vogelopvang Zundert.

◆ Via het Belgische Natuurhulpcentrum Oplabbeek: drie jonge vrouwelijke **neuseren**. **Honon** en **Miwak** kwamen van particulieren, **Hopi** was een vondeling.

◆ **Degoes Bros, Nevil** en **Kokoriko** uit Frankrijk, los van elkaar afgestaan wegens de verhuizing van hun eigenaren naar een bejaardenhuis. Nevil is praktisch blind.

◆ Een Belgisch echtpaar kocht een huis mét levende have: **roodbuikkeekhoorn Ledbelly**. De nieuwe eigenaren maakten zich zorgen over haar slechte eetlust en het NHC nam haar op.

Positieflijst voor gezelschapsdieren

Goed nieuws dat AAP de nieuwe verblijven voor zoogdieren heeft geopend. De opvangcapaciteit is daarmee verruimd; het probleem echter niet opgelost.

In Nederland worden veel exotische dieren gehouden die vroeg of laat van de hand worden gedaan door hun eigenaar. AAP kan niet al deze dieren een nieuwe toekomst bieden. Daarvoor is het aanbod te groot.

Het is daarom van groot belang dat de bron van het probleem wordt aangepakt. Onder druk van onder meer AAP heeft de overheid een lijst laten opstellen van diersoorten die in

de huiskamer kunnen worden gehouden zonder dat het dier daar noodzakelijkerwijs onder lijdt. De overige soorten worden dan verboden. Deze lijst heet de positieflijst. AAP werkt samen met de overheid om deze positieflijst op te nemen in nieuwe wetgeving.

EXOTENPLAAG

Niet alle problemen zijn daarmee van de baan. Op de positieflijst staan nog vele diersoorten die in huiselijke sfeer weliswaar redelijk kunnen leven, maar om andere redenen van de lijst geweerd zouden moeten worden. Bij ontsnapping kunnen ze een bedreiging voor onze eigen natuur

vormen. Zo heeft in Engeland de Amerikaanse grijze eekhoorn de Europese rode eekhoorn al bijna verdrongen. Of exotische dieren kunnen een bedreiging vormen voor de volksgezondheid. Denk bijvoorbeeld aan de import van vogelgriep door papegaaien. En wat te denken van een exotenplaag die de maatschappij jaarlijks miljoenen euro's kost. De oorspronkelijk uitheemse muskusrat bedreigt nu onze dijken. AAP zet zich in om ook deze diersoorten onder te brengen in regelgeving. In het belang van mens en dier.

Rikkert Reijnen
beleidscoördinator

HOE VERGAAT HET...

de wasberen en berberapen in Kasteelpark Born

Binnen het strikte herplaatsbeleid van AAP komen met name de grotere gerenommeerde dierentuinen en wildparken ervoor in aanmerking om als herplaatsadres te fungeren voor

de dieren van AAP. Maar ook kleinere (dieren)parken met een gedegen beleid, continuïteit en professionele dierversorgung kunnen deze taak op zich nemen.

RUST

Rondom de ruïne van Kasteel Born, in Limburg, ligt zo'n prachtig aangelegd park dat met toewijding wordt gerund. Op het moment dat een alleenstaande berberapenvrouw aldaar dringend gezelschap nodig had, werd AAP benaderd. Het huidige verblijf voldeed echter niet om een grotere groep berberapen in te huisvesten en werd, in samenspraak met AAP, eerst grondig verbouwd. Er kwam een groot buitenverblijf bij en ook de binnenverblijven werden aangepakt. In 2004 was het zover, acht berberapen, ooit inbeslaggenomen in Frankrijk, gingen een nieuwe toekomst tegemoet...

En het gaat hen goed. Ze klimmen, rennen en rusten zo het hun uitkomt, zijn een lust voor het oog en een absolute aanwinst voor het park.

EN LUXE....

Ook voor wasberen van AAP werd in Born een verblijf gebouwd en niet zomaar eentje. Door de enorme afmeting en de inrichting met een vijver, rotspartijen, boomstronken en klimbomen... bleek het een waar paradijs. Maar liefst vijftien wasberen verhuisden in 2005 naar Born en hadden weinig tijd nodig om te wennen aan de luxe. De dieren zijn hun oude leventje als Nederlands of Belgisch huisdier nu wel vergeten. Ze leven het leven van een wasbeer, zoals het hoort.

Carolien Hoogenhout
Opvang en Rehabilitatie

AAP

is een opvangcentrum voor apen en andere kleine uitheemse zoogdieren. Ons doel is de dieren zoveel mogelijk te herplaatsen in een natuurlijke omgeving. De stichting ontvangt hiervoor geen structurele subsidie en is afhankelijk van donaties. U kunt donateur worden vanaf €15,- per jaar. Als begunstiger kunt u zelf de hoogte van uw gift bepalen. Uw bijdrage is van harte welkom op gironummer 2777530. Het is ook mogelijk Stichting AAP te steunen door het sparen van Air Miles of inzamelen van cartridges en mobiele telefoons.

AAP is een van de goede doelen van de

Giften en Acties

AAP bedankt:

- ◆ Océ Point Dealers, voor hun inzameling t.b.v. bedrijfsadoptie van groene baviaan Robert
- ◆ InWork BV, voor de speelmaterialen voor Primadomus en particuliere adoptie van Kinky
- ◆ Multi Media Connection, voor het gratis aanbieden van haar SMS-donatieapplicatie voor de Primadomus campagne
- ◆ Mevrouw Velthuis voor de gereedschappen en materialen voor de Technische Dienst
- ◆ Roy Milder en Sander Reinink van Annie Connect en medewerkers van Colt Nederland B.V., voor hun spoedinzet tijdens onze campagne
- ◆ Vermunt BV, voor de installatie van de infraroodcamera's in het Zoogdiercomplex
- ◆ Mevrouw Querido, voor het doneren van de bijdrage voor haar 80e verjaardag, en Michel Evers voor het organiseren van een feest waarbij de bijdrage van de genodigden naar AAP ging.
- ◆ Arjan en Paul van InToBytes voor het aanbieden van een cadeau-donateurschap aan elke nieuwe klant.

Voor meer informatie over sponsoring- en donatiemogelijkheden: judith.jozefzoon@aap.nl (zakelijk) en marije.schasfoort@aap.nl (particulier) Telefoon 036 523 87 87

IK HELP AAP

Ja, ik wil AAP helpen en:

- word donateur voor minimaal €15,- per jaar en ontvang het kwartaalblad Apenote
 - word adoptie-ouder of geef een adoptie cadeau:
 - adoptie van Malta voor € 11,50 per maand
 - adoptie van Teliki voor € 4,50 per maand
 - adoptie van _____ voor het bijbehorende bedrag per maand (op onze website www.aap.nl kunt u een overzicht van al onze adoptiedieren vinden)
 - stuur mij de adoptiekrant met alle adoptiedieren
- Ik wil graag:**
- zelf een dier adopteren
 - een adoptie cadeau geven aan iemand anders

DHR/MEVR

NAAM EN VOORLETTERS

STRAAT EN HUISNUMMER

POSTCODE

PLAATS

TELEFOONNUMMER

E-MAILADRES

Betreft het een cadeau-adoptie? Vul hieronder dan de gegevens van de ontvanger in, dan zorgen wij ervoor dat het certificaat, de nieuwskrant etc. naar onderstaand adres wordt gestuurd.

DHR/MEVR

NAAM EN VOORLETTERS

STRAAT EN HUISNUMMER

POSTCODE

PLAATS

TELEFOONNUMMER

E-MAILADRES

Opsturen aan: Stichting AAP
Antwoordnummer 1441
1300 VE Almere

A.60

Adoptie cadeau!

Elk dier dat bij AAP is ondergebracht heeft dagelijkse verzorging nodig: eten, een schoon verblijf en medische verzorging. De kosten daarvan worden gedragen door donateurs en in het bijzonder door adoptie-ouders. Doordat de verzorgingskosten van het dier worden gedeeld met meerdere adoptie-ouders blijven ze beperkt tot een symbolische bijdrage. Als adoptie-ouder ontvangt u een certificaat, kleurenfoto en biografie én 2x per jaar nieuws over uw beschermeling. Wij stellen hier twee van onze adoptie-dieren aan u voor. Wilt u hen adopteren? Of wilt u voor sinterklaas of kerst iemand verrassen met een origineel cadeau? Vul dan de bon in en maak uzelf of iemand anders een apetrots adoptie-ouder!

MALTA

Op het vliegveld van Malta werd een kleine groene meerkat ontdekt in een sporttas. Met zijn armpjes stijf langs zijn lichaam was hij in een lap gewikkeld, die rondom was strakgetrokken met plakband.

Gelukkig mislukte de smokkel en kon Malta naar AAP komen. Nu woont hij samen met zijn volwassen soortgenoot Rambo. Het liefst speelt hij de hele dag.

TELIKI

Teliki werd samen met een andere boeroendoek op straat gevonden. Waarschijnlijk gedumpt door de eigenaar. Met de dierenambulance kwam ze via diverse opvangplaatsen bij AAP terecht. Teliki is een vrouwtje, ongeveer 6 jaar oud en ondanks haar ouderdomshandicap (staar) zeer actief. Teliki is zeker niet schuw: als ze eten verwacht komt ze altijd naar de verzorgers toe.

COLOFON uitgave Stichting AAP, Postbus 50313, 1305 AH Almere, telefoon 036 523 87 87, fax 036 538 42 40, e-mail info@aap.nl, internet www.aap.nl **eindredactie** Christine Kraft **aan dit nummer werkten mee** Hester van Bolhuis, Carolien Hoogenhout, Christine Kraft, David van Gennep, Rikkert Reijnen, Esther Ruurda, Marije Schasfoort, Petra Timmers **foto's** Sabine Joosten, Wilma Sabajo, Ivonne Weststeijn, Eva Schippers **vormgeving** Sandra van der Putten **inkt** gesponsord door Sun Chemical O+R **drukwerk** StolwijkGrafax, Zaandam